

## **MBN § 236 Uppdaterad prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag**

Ärendenummer: MBN 2023/3035

Paragraf föregående instans: MBN AU § 290

### **Miljö- och byggnämndens beslut**

Miljö- och byggnämnden beslutar att anta uppdaterat förslag till prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag.

### **Reservationer**

Lars Thomsson anmäler centerpartigruppens reservation mot beslutet till förmån för egna förslag.

Karl-Allan Nordblom (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

---

### **Sammanfattning**

Miljö- och byggnämnden beslutade 2022-10-18 i ärende MBN 2022/2426 att anta ett förslag till prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag. I beslutet framkommer att miljö- och byggnämnden i december varje år ska kunna besluta om ändring av prioriteringsmodellen utifrån de förutsättningar och behov som då råder.

Det råder fortsatt ett stort behov av att få fram planlagd mark på Gotland vilket inte minst märks för behovet av att få igång byggandet av bostäder. Tillgång till bostäder är en avgörande faktor för att främja befolkningsökning och utveckling av näringslivet.

Under 2023 har det blivit än mer tydligt vikten av att främja arbete för klimatomställning och klimatanpassning. På Gotland finns en stor cementproduktion som är viktig för byggandet i hela landet och som vill satsa på en fabriksutveckling för att bli en av världens första klimatpositiva cementfabriker i stor skala. Det är väsentligt att kunna prioritera denna satsning.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fortsatt många detaljplaneuppdrag i relation till tillgängliga resurser och därmed kvarstår behovet att arbeta med prioriteringar för detaljplaneuppdragen.

### **Förslag till ny prioriteringsmodell:**

Detaljplaneuppdragen ska prioriteras enligt följande ordning:

1. Planansökningar.
2. Detaljplaneuppdrag MBN 2023/1771, utveckling av cementindustri.

3. Region Gotlands beslutade och prioriterade exploateringsprojekt. Detaljplaneuppdrag som möjliggör minst 50 st bostadsenheter samt detaljplaneuppdrag inom 3 km från aktiv skolverksamhet som möjliggör minst 10 st bostadsenheter utanför Visby.
4. Detaljplaneuppdrag som möjliggör utveckling av offentlig service för vård, omsorg och idrottsändamål.
5. Detaljplaneuppdrag som har påbörjad handläggning vid beslutsdatum för prioriteringsmodell.
6. Detaljplaneuppdrag som är äldre än 5 år beräknat från det datum när Samhällsbyggnadsförvaltningen fick uppdraget d.v.s. beslutsdatum när positivt planbesked gavs.
7. Övriga detaljplaneuppdrag fördelas efter tidpunkt när positivt planbesked gavs. Detaljplaneuppdrag med längst väntetid fördelas först.

**Följande kriterier måste vara uppfyllda för att prioritering ska kunna bli aktuellt:**

- Önskad åtgärd är utpekad i översiktsplanen eller i fördjupad översiktsplan och följer syftet i dessa strategiska planer.
- Aktuellt område ligger inom verksamhetsområde för VA, eller kan ordna godtagbar enskild VA-lösning, eller är utpekad och prioriterat i VA-planen.

Beslut om prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag ska tas av miljö- och byggnämnden i december varje år. Detta medför att omprioriteringar kan ske på årsbasis utifrån de förutsättningar och behov som då råder. Detta skapar stor möjlighet att kunna prioritera på helheten utifrån effekten av tidigare års prioritering. Exempelvis om bostadsbyggandet fått en effekt och kommit igång bra kanske områden för verksamheter eller samhällsviktiga funktioner behöver prioriteras upp nästkommande år.

**Processen för prioritering:**

- Prioriteringsordningen används fullt ut i handläggningen och kan då medföra att ett nytt detaljplaneuppdrag med många bostadsenheter kan prioriteras upp och direkt få påbörjad handläggning om planuppdraget uppfyller kriterierna gällande strategisk planering och VA-förutsättningar.
- När ledig kapacitet uppstår hos planenheten startas detaljplaneuppdrag utifrån prioriteringsordningen.
- Om ett prioriterat uppdrag inte har någon aktiv handläggning beroende av orsaker som planenheten inte råder över ska de detaljplaneuppdragen bli vilande tills nya förutsättningar råder.

Prioriteringsordningen används fullt ut i handläggningen och kan då medföra att ett nytt detaljplaneuppdrag med många bostadsenheter kan prioriteras upp och direkt få påbörjad handläggning om planuppdraget uppfyller kriterierna gällande strategisk planering och VA-förutsättningar.

Vid beslut om positivt planbesked ska det kommuniceras till sökande om detaljplaneuppdraget kommer att bli prioriterat eller inte. Det ska även kommuniceras ett preliminärt startår. Väntetiden kan senare komma att ändras då beslut om prioriteringar omprövas varje år i relation till tillgängliga resurser och miljö- och byggnämndens mål för kommande år.

När ledig kapacitet uppstår hos planenheten startas detaljplaneuppdrag utifrån prioriteringsordningen.

### **Bedömning**

Samhällsbyggnadsförvaltningen har upprättat ett uppdaterat förslag till prioriteringsmodell för detaljplaner daterat 2023-11-16, och förordar miljö- och byggnämnden att anta förslaget.

### **Ärendets behandling under mötet**

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att anta uppdaterat förslag till prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag.

Arbetsutskottet har 2023-12-05 beslutat föreslå nämnden att anta uppdaterat förslag till prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag.

### **Jäv**

Ledamot Kjell Wahlström (S) och ersättare Mikael Nilsson (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet. Kent Lind (S) går in som tjänstgörande ersättare för Kjell Wahlström.

Avdelningschef Richard Löwenborg föredrar ärendet.

### **Förslag**

Lars Thomsson (C) föreslår miljö- och byggnadsnämnden besluta att anta uppdaterat förslag till prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag samt att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att arbeta fram en strategi för att kunna tredubbla produktionen av detaljplaner för bostäder i förhållande till de senaste årens utfall. Exempel på förändringar för att nå målet framgår av bilaga "Centerpartiets beslutsförslag detaljplaner 2023-12-14".

Karl-Allan Nordblom (MP) föreslår i första hand, att inte förändra nuvarande prioriteringsordning, då miljöpartiet fortfarande anser att bostäder i allmänhet har störst vikt och att vi inte kan godta att ett enskilt privat företag ska prioriteras framför andra viktiga samhällsintressen. Cementindustri är de facto ett särintresse som inte är Region Gotlands ansvar.

Om förslaget faller föreslår Nordblom i andra hand att produktion av andra detaljplaner än för cementindustrin inte får minska i stort. Förslagen i sin helhet framgår av bilaga "Miljöpartiets yrkande gällande uppdaterad prioriteringsmodell för detaljplaner".

Ordföranden Andreas Unger (M), Håkan Onsjö (M) och Tore Tillander (V) föreslår bifalla arbetsutskottets förslag.

Thomas Karlström (S) föreslår avslå Karl-Allan Nordbloms förslag.

Lars Engelbrektsson (SD) stödjer Lars Thomssons förslag.

### Proposition

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag om uppdaterad prioriteringsmodell och Karl-Allan Nordbloms förslag om att inte förändra prioriteringsmodellen, under proposition och finner att nämnden bifaller arbetsutskottets förslag.

### Tilläggsförslag

Ordföranden ställer Karl-Allan Nordbloms tilläggsförslag om att produktion av andra detaljplaner än för cementindustrin inte får minska i stort och finner att miljö- och byggnämnden avslår förslaget.

Vidare ställer ordföranden Lars Thomssons förslag om att öka produktionen av detaljplaner och finner att nämnden avslår förslaget.

### Votering begärs och genomförs

Följande voteringsproposition föredras och godkänns:

- den som röstar ja avslår Lars Thomssons förslag om att arbeta fram en strategi för att öka produktionen av detaljplaner
- den som röstar nej bifaller Lars Thomssons förslag.

Ordföranden konstaterar efter genomförd omröstning att nämnden beslutat avslå Lars Thomssons förslag med 9 ja-röster mot 4 nej-röster.

Följande ledamöter har röstat ja: Thomas Karlström (S), Inger Werkelin Carlsson (S), Jenny Larsson (S), Håkan Onsjö (M), Ingemar Lundqvist (M), Tore Tillander (V), Karl-Allan Nordblom (MP), Kent Lind (S) och Andreas Unger (M).

Följande ledamöter har röstat nej: Lars Thomsson (C), Kerstin Löfgren Dahlström (C), Lars Engelbrektson (SD) och Niklas Gahne (C).

### Reservationer

Lars Thomsson anmäler centerpartigruppens reservationer mot beslutet till förmån för eget förslag.

Karl-Allan Nordblom (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

### Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2023-11-16